

Czas pracy kierowców w obliczu pandemii

Przestrzeganie czasu pracy kierowców ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa w transporcie oraz dla innych uczestników ruchu drogowego. Normy czasu pracy zostały wprowadzone, aby nie dopuszczać do nadmiernego zmęczenia kierowców wskutek długiego prowadzenia pojazdu. W związku ogólnoswiatową pandemią część państwa podjęła decyzję o zawieszeniu obowiązywania części przepisów o czasie pracy kierowców, również Polska podjęła decyzję o stosowaniu odstępstw od obowiązujących norm.

Podstawa prawna stosowania odstępstw od norm czasu jazdy kierowców

Część państw Unii Europejskiej (w tym również Polska) działając na podstawie art. 14 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006, po zawiadomieniu i uzyskaniu aprobaty Komisji Europejskiej, postanowiły wprowadzić odstępstwa od stosowania przepisów art. 6 ust. 1, art. 7 oraz art. 8 ust. 8 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006 w stosunku do kierowców wykonujących krajowy lub międzynarodowy transport rzeczy i osób.

W Polsce tymczasowe odstępstwa od stosowania przepisów o czasie pracy kierowców mają zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy drogowie rzeczy. W przypadku kierowców wykonujących przewóz osób odstępstwa będą miały zastosowanie w sytuacji przewozu realizowanego w związku z powrotami osób do ich poszczególnych krajów zamieszkania.

Odstępstwa od czasu pracy kierowców

Zgodnie z informacją opublikowaną przez Ministerstwo Infrastruktury odstępstwa od czasu pracy kierowców mają być stosowane do 31 maja 2020 roku, jednak istnieje realna możliwość, że termin ten zostanie wydłużony.

Ministerstwo Infrastruktury wskazało następujące odstępstwa od obowiązujących norm o czasie pracy kierowców:

- 1) dzienny czas prowadzenia pojazdu przez kierowcę nie może przekroczyć 11 godzin – jest to odstępstwo od art. 6 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006, gdzie wskazano, że dzienny czas prowadzenia pojazdu nie może przekroczyć 9 godzin, a w wyjątkowych przypadkach nie więcej niż 10 godzin dwa razy w tygodniu;
- 2) tygodniowy czas prowadzenia pojazdu przez kierowcę nie może przekroczyć 60 godzin – zgodnie z obowiązującą normą zawartą w art. 6 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006 standardowo czas prowadzenia pojazdu przez kierowcę nie może przekroczyć 56 godzin;
- 3) łączny czas prowadzenia pojazdu w ciągu dwóch ostatnich tygodni nie może przekroczyć 96 godzin – jest to odstępstwo od art. 6 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 561/2006, gdzie wskazano, że łączny czas prowadzenia pojazdu w ciągu ostatnich dwóch tygodni nie może przekroczyć 90 godzin;

- 4) po okresie prowadzenia pojazdu trwającym pięć i pół godziny kierowcy przysługuje ciągła przerwa trwająca co najmniej 45 minut – standardowo, zgodnie z art. 7 Rozporządzenia nr 561/2006, po okresie prowadzenia pojazdu trwającym cztery i pół godziny, kierowcy przysługuje przerwa trwająca co najmniej 45 minut;
- 5) kierowca, jeżeli dokona takiego wyboru, może również regularny tygodniowy okres odpoczynku wykorzystać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju – jest o odstępstwo od art. 8 ust. 8 Rozporządzenia nr 561/2009, gdzie wskazano, że kierowca może dzienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku wykorzystać w pojeździe.

Jednocześnie Ministerstwo Infrastruktury wskazało, że ze względu na wydłużenie czasu prowadzenia pojazdu z 9 do 11 godzin nie będą miały zastosowania odstępstwa w zakresie norm dziennych i tygodniowych okresów odpoczynku.

Jak zaznaczyć odstępstwo na tachografie?

Tak jak wskazano nie wszystkie kraje zdecydowały się wprowadzić odstępstwa od norm wynikających z Rozporządzenia nr 561/2006. Kierowca, który przekroczył normy w danym kraju, w którym zastosowano odstępstwa od obowiązujących norm o czasie pracy kierowców, powinien tę sytuację zaznaczyć na wydruku z tachografu, tak aby uniknąć możliwej kary w innym kraju, jeżeli zostanie zatrzymany do kontroli.

W sytuacji, gdy istnieje ryzyko, że kierowca utknie w korku na przejściu granicznym w kraju, w którym nie wprowadzono odstępstw od norm czasu pracy kierowcy, kierowca powinien w pierwszej kolejności próbować uniknąć korku (np. poprzez zmianę trasy). Jeżeli korku nie da się uniknąć kierowca powinien zadbać, aby mieć do dyspozycji jak najwięcej czasu do jazdy. Takie rozwiązanie pozwoli skrócić czas, o który kierowca będzie zmuszony przekroczyć możliwy czas jazdy.

W przypadku przekroczenia czasu jazdy, kierowca może skorzystać z normy zawartej w art. 12 Rozporządzenia 561/2006, która pozwala na odstępstwo przez kierowcę od obowiązkowego odpoczynku. Gdy podczas postoju na przejściu granicznym kierowcy kończy się czas jazdy, kierowca powinien dokonać wydruku z tachografu i zaznaczyć np. COVID-19, korek przejście graniczne, miejscowość, czas, brak możliwości zjazdu na parking.

Podczas kontynuowania jazdy, robiąc podjazdy, kierowca powinien przykładowo co godzinę lub dwie wykonywać kolejny wydruk z tachografu i ponownie zaznaczyć COVID-19, korek przejście graniczne, miejscowość, czas, dalszy brak możliwości zjazdu na parking.

Po przekroczeniu przejścia granicznego, kierowca powinien niezwłocznie szukać miejsca na parking i odebrać odpoczynek. Jeżeli zrobienie postoju i odebranie wypoczynku nadal nie jest możliwe, kierowca znów powinien zrobić wydruk z tachografu i zaznaczyć taką sytuację.

Skrupulatne przestrzeganie przepisów zawartych w Rozporządzeniu 561/2006 powinno pozwolić uniknąć nałożenia kary podczas kontroli, dlatego tak ważne są wydruki z tachografów i zaznaczenie, dlaczego kierowca przekroczył czas jazdy.

Odstępstwa od czasu jazdy i odpoczynku kierowców w innych krajach UE

Sytuacja związana z rozwojem pandemii wirusa COVID-19 wpływa na działania państw Unii Europejskiej w zakresie odstępstw od czasu jazdy i odpoczynku kierowców w transporcie drogowym.

Większość państw (np. Słowacja, Malta) zwiększyło maksymalny dzienny limit czasu jazdy z 9 godzin do 11 godzin, czyli podobnie jak Polska. Niektóre państwa (np. Łotwa) wprowadziły obowiązek, aby każdy kierowca wypełniał specjalny formularz, w którym zawarte zostaną informacje w jakich miejscach publicznych na terenie danego kraju kierowca ma zamiar przebywać.

Sytuacje w zakresie odstępstw od czasu jazdy i odpoczynku w państwach Unii Europejskiej zmienia się w zależności od rozwoju epidemii w poszczególnych państwach. Przed wjazdem do danego kraju warto zorientować się jakie obostrzenia lub odstępstwa obowiązują.

Autor: Monika Gostyńska, prawnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy sp.k.